

گذشت باید اذعان نمود که سهم اصل یازدهم انقلاب شاه و ملت در نوسازی شهرها و روستاها و دگرگونی چهره ظاهری آنها که خود معیاری پرارزش و گواهی ارزنده از رشد و توسعه همه جانبه اقتصادی و اجتماعی است عمیق تر و پرارزش تر از اینها می باشد و کمتر کسی است که باین تحولات و تغییرات و دگرگونیها که در اغلب موارد آنچنان عمیق و ناگهانی و سریع بود بنگرد و دچار شگفتی نشود.

اصل دوازدهم

انقلاب اداری و آموزشی

در تاریخ چهاردهم مهر ماه ۲۵۲۶ (۱۳۴۶) شاهنشاه آریامهر انقلاب اداری و آموزشی را بعنوان دوازدهمین اصل انقلاب اعلام فرمودند. بطور کلی میتوان اظهار داشت که انقلاب اداری و آموزشی از جهاتی با هم شبیه اند چون انقلاب آموزشی تحول در روش و محتوای تربیت انسانها و انقلاب اداری، انقلاب در طرز اداره کردن انسانهاست از سوی دیگر سرعت بیسابقه تحولات اقتصادی و اجتماعی ایران پس از انقلاب لزوم اعمال روش های مدیریت جدید و تربیت انسان های تازه ای را با خصوصیات هماهنگ دوران انقلاب اجتناب ناپذیر می ساخت. انقلاب به سبب خصلت خود نه تنها نمی توانست فساد و بوروکراسی را تحمل کند بلکه همچنین نیاز به مدیران جدیدی داشت که دستگاه های نوین را برای نیل به هدف های انقلابی اداره کند. پس از بهمن ۲۵۲۱ مشخص بود که در صحنه کارهای مملکتی کوشش و تلاش همه جانبه ای آغاز گردیده است ولی سازمانهای

اداری ایران فعالیت و حرکت اصولی لازم را در جهت انقلاب نداشتند و این خود برای ایجاد روح یأس و بدبینی مردم کافی بود. زیرا اگر تشکیلات وسیع اداری قدرت و سازندگی را نداشته باشد طبیعی است مردم در بی‌اعتمادی و عدم رضایت نسبت بدستگاه باقی میمانند.

اعلام انقلاب اداری ایران برای از بین بردن این موانع و مشکلات، برای محکوم کردن فساد بهره‌شکلی که باشد، برای از بین بردن هرگونه عامل بی‌نظمی، برای وضع قوانین و مقررات جدیدی که منطبق با شرایط روز باشد، برای نابود کردن بوروکراتیسم، برای ایجاد روح وظیفه‌شناسی و صداقت و بالاخره برای تسهیل گردش کار کشور که نتیجه آن پیشرفت کلی اجتماع است عنوان شد. اگر در زمینه انقلاب اداری اقداماتی نظیر تکیه بر عدم تمرکز، انجام تحولات عمیق در وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی، افزایش ساعات کار، کاهش تعطیلات و تجدید سازمان ادارات، بعلت وسعت و تنوع این مسائل و جنبه بنیانی این اقدامات و برای نشان دادن همه آثار خود بمدت زمانی بیشتر نیاز دارد ولی باید اظهار داشت که بعد از انقلاب ششم بهمن و دگرگونیهای عمیقی که در شالوده نظام اقتصادی و اجتماعی کشور پدید آمد نظام اداری و مدیریت آن در برابر وظایف جدیدی قرار گرفت. برای تحقق یافتن این وظایف جدید دو طریق مورد توجه قرار گرفت که بموازات یکدیگر بمرحله اجرا گذارده شود. نخست از طریق مجهز کردن نیروی انسانی که هیچ طرح اساسی و اصولی بدون توجه باین نیرو عملی نخواهد بود دوم از راه مطالعه در روشها و حذف تشریفات زائد و عملیات بی‌فائده و ایجاد نظم و مدیریت صحیح درکارها بود که همزمان با آنها اصلاح

قوانین و مقررات و تطبیق دادن آنها با برنامه‌های انقلابی کشور مورد نیاز بود.

کنگره انقلاب اداری در بهمن ماه ۲۵۲۶ (۱۳۴۶) تشکیل گردید و برای رسیدن به اهداف اصل دوازدهم انقلاب بررسیها و پژوهشهایی صورت گرفت بدنبال این کنگره شورای انقلاب اداری تأسیس یافت و کمیته‌های مربوط به آن در هر يك از وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی آغاز بکار کردند.

براساس مطالعاتی که در این زمینه صورت گرفت اقداماتی در زمینه اصلاح قوانین و مقررات، اجرای برنامه‌های آموزشی کارکنان دولت بویژه در سطح مدیران و رؤسای ادارات، تنظیم سازمانها بر اصول نوین، تفویض اختیارات به استانداران، تشکیل انجمن‌های استان، شهرستان و انجمن‌های شهر و سایر مقامات محلی، جلوگیری از تمرکز امور در تهران، بهبود تشکیلات و روشها، استفاده از اطلاعات متخصصان در دستگاهها، بهبود وضع کارمندان و حمایت از آنها بر اثر اثرات ازکار افتادگی، پیری و فوت، گسترش انواع بیمه‌ها و تأمین مسکن این طبقه همزمان با سایر طرحهای اجتماعی بمنظور تأمین رفاه و آسایش عمومی، از جمله مسائلی است که انقلاب اداری ایران را در مسیر هدفهای اساسی آن، با موفقیت روبرو خواهد ساخت و چنانچه تدابیر گوناگون و طرحها و برنامه‌هایی که در این باره تهیه و تنظیم گردیده‌است بمرحله اجرا درآید تحولی بی سابقه در زمینه پیشرفت اداری ایران پدید خواهد آورد.

درمورد انقلاب آموزشی باید اظهار داشت که تا قبل از اعلام اصل دوازدهم انقلاب علیرغم فعالیت‌های موجود در جهت توسعه کمی دانشگاهها و موسسات آموزشی عالی کشور و باوجود توجه زیادی

که بامور فرهنگی مبدول میگردید تضاد و ناهماهنگی محسوس در مجموعه فعالیتهای دانشگاهی بچشم می خورد . اختلاف عقاید و سلیقه ها و نظرات خصوصی ، نوعی آشفتگی و نارضایتی در محیط علم و تحقیق ایجاد کرده بود . امور تحقیقاتی دچار وقفه و رکود شده بود . نوع تحقیقات متناسب با نیازمندیهای کشور نبود و متدرجاً از مسیر اصلی خود منحرف می شد این وضع بهمیچوجه قابل تحمل نبود و جای آن داشت که تغییرات اساسی و سریع وجدی درسیستم آموزشی ، مدیریت دانشگاهها و شرایط کار آنها ایجاد شود و محیط دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی با هدفهای انقلاب آموزشی منطبق شوند .

بحکم این ضرورت و برای بالا بردن بازده کمی و کیفی آموزشی در سطح کشور روز سه شنبه پانزدهم مرداد ماه ۲۵۲۷ اولین جلسه کنفرانس آموزشی در پیشگاه شاهنشاه آریامهر در رامسر تشکیل گردید . این کنفرانس که نخستین کنفرانس انقلاب آموزشی محسوب می شد ، نقطه آغازی برای بروز تحولات شگرف در ارکان آموزشی کشور بشمار می آید . در پایان این کنفرانس مهم برنامه های کلی انقلاب آموزشی طی سندی که منشور انقلاب آموزشی نام گرفت مشخص شد و بتصویب رسید و برای نخستین بار هدفهای آموزشی کشور روشن و مشخص گردید .

هدف از انقلاب آموزشی در مؤسسات آموزش عالی و مراکز علمی و تحقیقاتی در مرحله اول آنستکه وسائل تربیت و رشد کلیه افراد و طبقات ملت ایران بطور همه جانبه فراهم گردد تا در دنیای آینده سر نوشت ملت ما در دست انسانهایی رشید و کامل قرار گیرد ، انسانهایی که نه تنها بارموز دانش فردا همرازی باشند بلکه بتوانند با آگاهی تمام از فرهنگ باستانی درخشان خویش و همچنین پیشرفت های

جناب امیر عباس هویدا نخست وزیر

نظر بانکه اصلاح وضع دستگاههای دولتی و تجدید بنای سازمانهای ازی و تغییر اساسی

در روش کار و اعمال مدیریت صحیح و وقت در حسن انجام کار با سرعت استخوان تقسیم با صداقت و بی نظری
و خیرخواهی و جلوگیری از تمرکز بی دلیل و زیاده از حد امور در پاتخت مورد کمال توجه است و تصدیق که اقدامات
دولتی باید از روش ملاحظه و دفع الوقت و بی تقصیری و نیز ارتشیت و توسل پاک و منزه شوند و روح خستگی
و شور عادی که لازم تحول اجتماعی امروز ایران است جایگزین آن گردد و از سوی دیگر تحول جنبش‌های
در امر آموزش جوانان ایرانی امکان آن را بر چه که استعدادهای مختلف آنان در هر رشته‌ای بهترین
صورت تجلی کرده و شخصیت جوانان ما و حسن اعتماد بنفس در وجود آنان از هر جهت تقویت شود تا افرادیکه
در آینده سرزوبت کشور را بدست خواهند گرفت برای قبول مسئولیتهای خود واقعا آماده و مجهز باشند لذا
اصلاح امور اداری و آموزشی را بعنوان اصل دوازدهم انقلاب شاه و ملت اعلام و مقرر می‌داریم که دولت
در تأمین این دو منظور تصیبات مقتضی اتخاذ نماید و اقدامات لازم را بعمل آورد

تاریخ: بهر روز چهارشنبه ۱۳۵۹ خرداد ماه

سریع علم و فن را همواره در خدمت ارزشهای بزرگ انسانی قرار دهند. مواد ۱ تا ۱۲ منشور رامسر مبین اصول و هدفهای انقلاب آموزشی است. در اجرای این اصول می بایست نیازمندیهای اجتماع ایران در سالهای آینده پیش بینی شود و طرح ریزی آموزشی با آخرین روشهای علمی و فنی منطبق باشد. سایر مواد این قسمت به توجیه اثرات غیر قابل انکار تعلیمات ابتدائی و متوسطه و سپس نقش پیش قدم و سازنده دانشگاهها و موسسات آموزش عالی اختصاص یافته است. در منشور رامسر تاکید شده است که روسای دانشگاهها و دانشکدهها و گروههای آموزشی باید کسانی باشند که در صورت تمام وقت خدمت کنند. لزوم تغییرات اساسی و دامنهدار در تشکیلات مدیریت گروههای آموزشی، اداری و مالی دانشگاهها و مدارس عالی و استفاده از وجود دانشجویان در خدمات دانشگاهی ضروری میباشد. در این منشور کیفیت تعلیمات مورد توجه قرار گرفته و در زمینه تحقیق بخصوص در سطح مملکتی هدایت و ارشاد دانشگاهها و موسسات عالی بوسیله دولت مطرح شده است.

از سال ۲۵۲۷ (۱۳۴۷) تا کنون همه ساله کنفرانسهای ارزیابی آموزشی تشکیل میگردد که آثار نتایج آن کنفرانسها را می توان بشرح زیر خلاصه نمود.

- ۱- تعداد دانشجویان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی از رقم پیش بینی شده در برنامه چهارم تجاوز کرده است.
- ۲- کادر آموزشی دانشگاهها گسترش یافته و تنها در سال تحصیلی ۲۵۳۰ تعداد ۵۰۰ نفر از برجسته ترین فارغ التحصیلان دانشگاههای مترقی جهان به اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور اضافه شده است.
- ۳- با تأسیس مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی،

برنامه ریزی آموزشی کشور بر پایه کاملاً جدید علمی و تحقیقاتی پایه گذاری شد .

۴- شورای هماهنگی دانشگاهها نقش بسیار ارزنده ای را در پیشبرد هدفهای سریع انقلاب ایفاء نمود و در آشنا ساختن دانشگاهها با مسائل مشترك دانشگاهی و هماهنگك ساختن فعالیتهای آنها و در حل مسائل و مشكلات آنان بیش از هر واحد دیگری تأثیر واقعی داشته است.

۵- در زمینه بهبود مدیریت ، در اغلب دانشگاهها اقدامات مطلوبی صورت گرفته و از راه تقویت اختیارات گروهها و استفاده از وسائل ماشینی و تکنیکهای نو برای استقرار روشهای جدید مدیریت و افزایش کارائی واحدهای آموزشی مجاهدت شده است.

۶- در مورد بهبود برنامه های آموزشی و انطباق فعالیتهای دانشگاهی با پیشرفتهای دانش و نیازمندیهای ایران کوششهایی صورت گرفته که تجدید نظر در برنامه ها و مقررات آموزشی، افزایش میزان کارائی گروهها ، اتخاذ بهترین و مناسب ترین روشهای آموزشی و ایجاد رابطه با سازمانهای مصرف کننده ، محصول واحدهای آموزش عالی و نموداری از فعالیتهای معموله در این زمینه میباشد.

۷- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در حد امکانات مالی و فنی خود در زمینه استفاده از وسائل سمعی و بصری فعالیت خود را گسترش داده اند.

۸- دانشگاهها بطور کلی در مورد اصل گفت و شنود با دانشجویان ، تشکیل انجمنهای دانشجویی شرکتیهای تعاونی، ایجاد کار برای دانشجویان و تعیین استادان راهنما اقدامات مؤثر و مطلوبی صورت داده اند .

۹- محصلین کودکستانها و دبستانها از سال ۲۵۲۷ بیعد افزایش یافته و عده دانش‌آموزان دبیرستان و هنرجویان هنرستان نیز افزایش قابل توجهی داشته است.

۱۰- نظام تعلیماتی جدیدی بنام آموزش حرفه‌ای و روستائی از مهر ۲۵۲۸ ایجاد شده که براساس آن تعدادی تکنسین درجه دو در رشته‌های میکانیک، آب و خاک، فرآورده‌های دامی، صنایع غذایی، آبادانی روستائی، فضای سبز و فرآورده‌های باغی مشغول تحصیل شده و تعدادی از جوانان روستائی با دیدن دوره‌های کوتاه مدت مهارت‌های لازم را کسب کرده و سپاهیان دانش فارغ-التحصیل هنرستانهای صنعتی بصورت گروههای سیار به روستاهای پرجمعیت استانها اعزام شده‌اند.

۱۱- انستیتوهای تکنولوژی، دانشسراهای مقدماتی و تربیت معلم با اعلام منشور انقلاب آموزشی از سال ۱۳۴۷ (۲۵۲۷) همه ساله به ظرفیت پذیرش دانشجو افزوده‌اند.

۱۲- تأسیس مراکز تربیت معلم راهنمائی، تشکیل سمینارها و دوره‌های کارآموزی و نیز ایجاد مراکز تربیت معلم شبانه روزی برای تأمین کمبود معلمان از جمله اقدامات دیگری است که انجام شده است.

کنفرانسهای انقلاب آموزشی که بعد از سال ۲۵۲۷ (۱۳۴۷) همه ساله تشکیل می‌گردد در زمینه انقلاب آموزشی ایران تحولات و پیشرفت‌های چشمگیری را در برداشته است با اجرای دستورالعمل-های این کنفرانس تعداد دانشجویان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و وابسته به وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی و خصوصی بمقدار قابل توجهی افزایش یافته است در همین زمان بخصوص در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی اقدامات

متعددی در جهت ارتقاء کیفیت آموزشی صورت گرفته که از آن جمله افزایش انتشارات علمی و توسعه طرحهای تحقیقاتی و تقویت هیأت‌های آموزشی است. با توجه به رشد سریع اقتصادی کشور و افزایش مداوم نیاز نیروی انسانی آزموده، هدف کلی برنامه پنجم از لحاظ آموزش عالی ارتقاء و تقویت کیفیت آموزش همزمان با توسعه سریع کمی تعیین شده است. براساس این هدف گسترش مطلوب آموزش عالی براساس اقتصاد سنجی محاسبه شده و تعداد دانشجویان کشور به قریب ۲۰۰ هزار نفر در آخرین سال برنامه پنجم رسیده که ۱۶۰ هزار نفر آن در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و ۴۰ هزار نفر در مؤسسات آموزش عالی خصوصی به تحصیل اشتغال خواهند داشت. در مورد وسایل و نوآوریهای آموزشی مطالعات وسیعی برای یافتن و شناخت و کاربرد نوآوریها ونحوه استفاده از تلویزیون رادیو و دروس برنامه ریزی علمی و آموزشی صورت گرفت که نشان داد استفاده از وسایل چگونه می‌تواند افقهای کاملاً تازه‌ای بر روی نظام آموزشی بگشاید در حقیقت باید اظهار داشت که حصول هدف گسترش سریع آموزش عالی و مزیت عمده این روش آنست که در عین تمرکز برنامه ریزی تولید و توزیع مواد و کاستن از هزینه سرانه و استفاده از بهترین امکانات و صلاحیتهای علمی می‌تواند شبکه آموزشی خود را در سراسر کشور گسترش دهد و آموزش از طریق وسایل چندگونه و مراکز آموزشی را جانشین آموزش حضوری در کلاسهای درسی مرسوم سازد. اعتبارات مورد نیاز آموزش عالی در طی برنامه پنجم به تفکیک اعتبارات جاری و اعتبارات سرمایه‌ای محاسبه شده و مجموع اعتباراتی که دولت باید برای آموزش عالی در دوران برنامه پنجم عمرانی اختصاص دهد حدود یکصد و ده میلیارد ریال برآورد شده است.

درمورد ارتقاء کیفیت آموزش و وارد ساختن تحولات مطلوب در آن عوامل و مکانیسم‌های زیردر برنامه ریزیها مورد توجه قرار گرفته است .

۱- ایجاد امکانات بیشتر برای اشتغال به تحصیل در داخل کشور .
 ۲- مرتب کردن آموزش عالی با تمام بخشهای اقتصادی و اجتماعی و بالعکس البته با توجه به نیازهای توسعه .

۳- تکیه بر آموزش زبان فارسی و آشنا کردن دانشجویان بامیراثهای فرهنگی و علمی .

۴- ارتقاء کیفیت کادر آموزشی و ایجاد مکانیسم ارزیابی کادر مزبور .

۵- باز آموزی علمی اعضای هیاتهای علمی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی .

۶- ملزم ساختن کادر آموزشی به تحقیق و در آمیختن آموزش با پژوهش .

۷- منطقه‌ای کردن آموزش عالی با توجه به نیازها و شرائط هر منطقه .

۸- جهت گیری تخصصی دانشگاهها به تبع امکانات هر دانشگاه و شرایط محیط .

۹- تکیه بر آموزش چندجانبه‌ای و بین رشته‌ای و ایجاد گروههای آموزشی در سطح دانشگاه بمنظور افزایش بازده کادر آموزشی .

بر اساس ماده ۱۵ قطعنامه سال ۲۵۳۰ (۱۳۵۰) اقدام مجدانه جهت تنظیم مقررات آموزشی بعمل آمد مقررات و ضوابط آموزشی مورد بررسی قرار گرفت. آئین نامه تحصیلات فوق لیسانس، آئین نامه انضباطی، آئین نامه‌های انتقال دانشجویان بین مؤسسات آموزش عالی، انتقال دانشجویان از دوره روزانه به شبانه و بالعکس آئین نامه دوره فوق دیپلم، دوره دکترا، دوره تابستانی، آئین نامه امتحانات

آئین نامه شهریه و بورس تحصیلی و چند آئین نامه دیگر تنظیم و ابلاغ شد و بمرحله اجرا درآمد .

در زمینه تحقیقات باید اظهاری داشت که دانشگاهها از سال ۲۵۲۱ توجه بیشتری به امر تحقیقات کرده اند و بودجه تحقیقات دانشگاهها و موسسات عالی آموزشی افزایش یافته است . شورای عالی تحقیقات کشور و صندوق تحقیقات برای تأمین هزینه تحقیقاتی که مرتبط با نیاز صنایع است بوجود آمد و محققین دانشگاهی ، طرحهای تحقیقاتی را که صنایع پیشنهاد کردند بعهده گرفتند و بدین گونه نخستین پل ارتباط میان دوبرخش آموزش و صنعت ایجاد شد .

در قطعنامه های کنفرانس های ارزیابی انقلاب آموزشی مسأله رفاه دانشجویی و ایجاد هماهنگی مسکن در این زمینه همیشه مورد توجه خاص قرار گرفته است در این راه دانشجویان خودشان پیشقدم بوده اند و از این همکاریهای صمیمانه بهره های بسیار نصیب دانشجویان شده است . آنچه تاکنون بیشتر مورد توجه بوده و در راه آن کوششهایی به عمل آمده و رفاه دانشجویان را در برداشته عبارتست از : کیفیت راهنمایی و گفت و شنود - انجمنهای دانشجویی - سرویس های غذاخوری ارزان قیمت - بهداشت و بیمه دانشجویی - وامهای تحصیلی - بورس جایزه های نقدی و کمکهای بلاعوض - اشتغال دانشجویان به کار در خارج از ساعات درس - خوابگاههای دانشجویی - فعالیت های تعاونی دانشجویان - اردوهای تابستانی و گردشهای علمی کمک به تحصیل شاگردان با استعداد - فعالیت های فوق برنامه و مسابقات ورزشی و هنری میباشند .

تعداد دانشجویان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی در سال ۲۵۲۶ تعداد ۲۲۶۴۴ نفر دانشجوی پسر و ۷۰۳۹ نفر دانشجوی دختر که مجموعاً تعداد ۲۹۶۸۳ نفر می شدند در حالی که در سال

۲۵۳۴ (۱۳۵۴) کل دانشجویان پسر ۹۶۷۲۰ نفر و دانشجویان دختر ۳۸۶۳۸ نفر بوده که مجموعاً تعداد ۱۳۵/۳۵۴ نفر میگردند. این عده دانشجو در ۱۴۸ دانشگاه و مدرسه عالی جمعاً در ۸۲ رشته از علوم مختلف به تحصیل اشتغال داشته‌اند. بطور کلی باید بیان داشت که انقلاب ایران در بخش آموزشی در ساخت جامعه تحولی ایجاد کرده و درخشانتترین نشان آن ورود روزافزون جوانان روستائی و کارگری به دانشگاههاست. هر روز ناظر آنیم، افرادی که هیچگاه فرصت تحصیل نداشتند از دبستانهای سپه دانش و دبیرستانهای مناطق روستائی گذشته و باغورور در کنکور سرتاسری شرکت کرده و با توفیق در آن به دانشگاهها راه می‌یابند.

در باره آموزش پائین تر از تحصیلات عالی نیز پیشرفت‌های چشمگیری بوجود آمد بعد از اعزام سپاهیان دانش پرورستانها موجبات پیشرفت تعلیم و تربیت در این بخش از کشور بسرعت فراهم شد و در سالهای اخیر گسترش بیشتری در مناطق روستائی پیدا نموده و در تعداد قابل ملاحظه‌ای از دهات و شهرک‌ها که قبلاً فاقد تأسیسات آموزش و پرورش بوده‌اند مدارس جدید تأسیس شده و با سرعت قابل ملاحظه‌ای موجبات اشتغال به تحصیل تعداد بیشتری از کودکان مخصوصاً در مناطق روستائی و عقب مانده فراهم آمده است. رفع مشکل گسترش تعلیمات اجباری علاوه بر اعزام آموزگار به روستاها اقدام دیگری رانیز ایجاب می‌کرد زیرا در کشور ایران تعداد عشیره و قبایل بصورت دسته جمعی بنا بر عادت سنتی در چادر زندگی می‌کنند و با اقتضای فصل به مناطق سرد سیر و گرمسیر تغییر مکان میدهند. در چند سال اخیر با توجه به لزوم حفظ حقوق عشایر از نظر بهره‌مند شدن از امکانات تعلیم و تربیت شرایطی فراهم آمد که در میان قبایل مزبور مدارس بسیار وجود داشته باشد. برای این منظور تعلیمات عشایری که خاص کشور ایران است بوجود آمد و تعدادی از جوانان با سواد عشایر در مؤسسات تربیت معلم

تعداد کودکان کودکستانها و دانش آموزان موسسات آموزشی کشور در سطوح ابتدائی و متوسطه در پایان سالهای تحصیلی

سال	کودکستان	دبستان عادی	دبستان سپاه دانش	دبستان عشایری	مدرسه کودکان استثنائی	دوره راهبناهی تحصیلی	دبستان عمومی	دبستان هنی و حرفهای (۱)	دانشجوی مقتدائی و تربیت معلم (۲)
۲۵۱۶	۹,۴۰۰	۹۱۰,۳۳۶	x	-	-	x	۱۶۲,۵۷۰	۴,۸۶۹	۲,۹۴۳
۲۵۱۷	۱۱,۵۳۰	۱,۰۲۰,۷۰۲	x	-	-	x	۱۸۷,۷۵۲	۶,۶۵۸	۳,۳۶۵
۲۵۱۸	۱۶,۱۱۰	۱,۱۷۵,۸۱۵	x	-	-	x	۲۱۸,۸۳۴	۶,۵۹۳	۳,۷۲۰
۲۵۱۹	۱۷,۰۵۸	۱,۲۲۷,۳۷۶	x	-	-	x	۲۵۲,۷۴۶	۷,۹۸۸	۴,۲۲۶
۲۵۲۰	۲۲,۰۰۶	۱,۲۲۴,۱۶۹	x	-	-	x	۲۸۱,۹۲۸	۹,۳۲۸	۶,۵۱۷
۲۵۲۱	۱۲,۱۴۲	۱,۵۵۲,۵۵۲	x	۸,۳۷۵	-	x	۳۰۰,۸۵۵	۹,۱۱۷	۷,۵۸۵
۲۵۲۲	۱۲,۹۲۹	۱,۷۱۹,۴۵۳	۸۲,۷۹۸	۱۱,۰۹۷	-	x	۳۲۶,۸۵۶	۹,۱۹۸	۵,۷۷۹
۲۵۲۳	۱۳,۲۹۶	۱,۸۴۱,۳۰۱	۱۰۵,۹۹۵	۱۲,۸۲۱	-	x	۳۶۹,۰۶۹	۱۰,۴۶۷	۳,۷۷۳
۲۵۲۴	۱۳,۶۲۰	۲,۰۴۰,۷۳۳	۲۲۸,۴۹۷	۱۳,۶۸۳	-	x	۳۱۶,۴۰۲	۱۲,۸۱۳	۲,۴۵۵
۲۵۲۵	۱۳,۷۱۲	۲,۱۸۱,۶۲۳	۳۶۵,۸۱۳	۱۷,۱۲۲	۱,۳۵۰	x	۲۹۳,۷۳۵	۱۵,۲۲۴	۲,۷۳۸
۲۵۲۶	۱۴,۶۸۵	۲,۳۷۸,۰۸۲	۲۵۲,۶۳۸	۱۹,۶۸۰	۰۰۰	x	۵۷۹,۷۱۶	۱۵,۹۵۶	۵,۶۹۲
۲۵۲۷	۱۵,۳۰۸	۲,۵۷۵,۶۶۷	۲۶۹,۲۲۷	۲۲,۶۳۳	۱,۳۲۷	x	۶۷۲,۰۵۸	۱۶,۲۲۳	۶,۶۹۳
۲۵۲۸	۱۹,۴۶۲	۲,۷۵۲,۳۲۲	۲۹۲,۹۷۰	۲۶,۳۸۶	۱,۳۵۵	x	۷۸۱,۵۰۷	۱۹,۰۵۹	۶,۰۵۹
۲۵۲۹	۲۰,۲۱۲	۲,۹۱۶,۲۶۶	۳۲۱,۲۲۹	۲۷,۰۳۵	۲,۰۸۶	x	۸۹۷,۲۲۳	۲۲,۳۲۵	۹,۲۷۵
۲۵۳۰	۱۹,۴۰۸	۳,۰۰۲,۸۵۸	۴۱۲,۷۹۲	۲۶,۱۵۸	۲,۵۵۲	x	۱,۰۱۲,۹۳۰	۳۰,۵۷۹	۱۴,۳۵۸
۲۵۳۱	۲۱,۲۳۷	۳,۸۰۳,۶۶۱	۴۲۷,۲۳۹	۲۷,۰۷۲	۳,۴۵۸	۳۵۹,۲۱۸	۹۳۵,۹۳۵	۳۷,۵۶۱	۲۰,۶۷۶
۲۵۳۲	۲۱,۷۷۳	۲,۹۶۲,۵۹۶	۴۸۴,۹۳۲	۵۵,۱۰۵	۴,۱۵۸	۴۶۵,۴۶۵	۹۲۳,۵۲۳	۶۵,۷۲۳	۳۶,۰۵۸
۲۵۳۳	۴۰,۹۸۷	۳,۱۲۸,۳۷۱	۵۰۷,۹۵۰	۰۰۰	۴,۸۵۷	۹۰۷,۳۶۸	۷۲۷,۳۴۲	۶۹,۶۸۲	۳۴,۲۹۸
۲۵۳۴	۸۸,۸۵۲	۳,۵۲۱,۲۲۴	۵۹۷,۷۳۳	۰۰۰	۵,۶۴۶	۱,۱۵۱,۲۵۶	۶۶۶,۸۶۷	۱۳۳,۳۳۵ (۲)	۳۷,۷۹۹

توضیح: در سالهای تحصیلی ۲۵۲۸-۲۹ (۴۱-۳۷۸) ۳۰۰-۳۵۲۹ (۵۰-۱۳۴۹) ۳۱۰-۳۵۳ (۵۱-۱۳۵۰) ۲۲۰-۲۵۲۱ (۵۲-۱۳۵۱) ، به ترتیب ۱۸۵ ، ۳۱۵ ، ۳۱۸ و ۳۳۹ دانش آموز دبستانهای عشایری و در سالهای تحصیلی ۳۱-۳۵۳ (۵۱-۱۳۵۰) ، ۳۲۰-۲۵۲۱ (۵۲-۱۳۵۱) ، ۳۳-۲۵۲۲ (۵۳-۱۳۵۲) ، به ترتیب ۱۳۷ ، ۹۲۳ و ۶۶۸ دانش آموز راهبناهی تحصیلی میگردد تا آنکه در آمار مربوطه منظور نشده است.

مخصوص پذیرفته شدند و پس از گذراندن دوره کوتاه مدت تربیت معلم به صورت رسمی استخدام و به قبيله خود مراجعت نمودند و بکار آموزش و پرورش کودکان عشیره خود پرداختند کلاسهای این دبستانها زیرچادرهای متحرك تشكيل می شود و با کوچ و حرکت عشیره دبستان و آموزگار که خود از همان عشایر می باشند بجای دیگری منتقل می شوند و در نتیجه حرکت موجب از هم گسیختگی کار آموزش و پرورش کودکان و تعطیل مدرسه نخواهد شد. در زمینه آموزش و پرورش کودکان استثنائی، عقب مانده ذهنی، نابینا و ناشنوا و معلول بدنی از سال ۲۵۲۷ اقدامات پی گیری صورت گرفته است و هم اکنون در ۱۰۸ نقطه کشور در این زمینه فعالیت می شود. معلمان این کودکان در مراکز تربیت معلم کودکان استثنائی تهران طی دوره یکساله کارآموزی برای تدریس در این کلاسها آماده شده و به محل های مورد نیاز اعزام می شوند. تدریس در این مرکز را کارشناسان و صاحب نظران بعهدہ دارند. درسمینارهای معلمان کودکان استثنائی که همه ساله در رامسر برگزار میگردد معلمان کودکان استثنائی سراسر کشور با آخرین رویدادهای علمی در زمینه آموزش افراد استثنائی آشنا می شوند. در باره تغذیه رایگان دانش آموزان کشور باید اظهار داشت که این امر از ابتدای سال تحصیلی ۲۵۳۳ به مورد اجرا گذاشته شد و برای هر دانش آموز روزانه ۱۲ ریال سهمیه تعیین گردید و متجاوز از چهار میلیون دانش آموز از دوره آمادگی تا پایان دوره راهنمایی تحصیلی زیر پوشش تغذیه رایگان قرار گرفتند. از تاریخ ۲۰ آذرماه همانسال امر تغذیه دانش آموزان بعهدہ وزارت بازرگانی و وزارت تعاون و امور روستاها محول گردید.

شورای آموزش و پرورش منطقه ای - گسترش امر آموزش و پرورش در کشور متحول ما و اجرای مواد انقلابی سپاه دانش، انقلاب آموزشی و انقلاب اداری و افزایش داوطلبان به تحصیل در سطوح

ابتدائی و متوسطه عالی و لزوم مهارتها و کارائیمها در کلیه امور صنعتی و کشاورزی و اداری کشور ایجاد میکرد تا امر عدم تمرکز و تفویض اختیارات و مسئولیتها در کلیه امور اداری و مالی وزارت آموزش و پرورش بمرحله اجرا و عمل درآید و بخصوص مشارکت مردم در امر آموزش و پرورش جلب گردد. بر پایه همین ضرورتها و بامطالعات فراوان در سال ۲۵۲۸ قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش منطقه‌ای بمنظور تفویض اختیارات بیشتر به شوراها تدوین و به مجلسین تقدیم گردید و تصویب و اجرای آن موجبات بهبود بسیاری از امور اداری و تسریع در آنها را فراهم ساخت و همکاری و همفکری افراد شرکت کننده در شوراها اعم از کسانیکه بموجب شغل و وظیفه در شورا شرکت دارند یا از جانب مردم انتخاب شده‌اند، مشکلات بی‌شماری را از میان برداشت.

هدف‌های شوراهای آموزش و پرورش - در تهیه طرح آموزش و پرورش منطقه‌ای هدف‌های زیر مورد توجه بوده است.

- ۱- مشارکت مردم در امور اجرایی.
- ۲- تجهیز منابع محلی و تشویق مردم به مشارکت در سرمایه‌گذاری برای فعالیتهای توسعه تعلیم و تربیت منطقه خود.
- ۳- فیصله یافتن امور شهرستانها در محل و جلوگیری از تمرکز امور در مرکز.
- ۴- تعیین اولویت‌های محلی در برنامه فعالیتهای منطقه.
- ۵- کمک به رشته اجتماعی مردم برای استفاده از مزایای حکومت دموکراسی.

بطوریکه ملاحظه می‌شود هدف اساسی این طرح شرکت دادن مردم در امور مربوط بخود و جلب کمک آنان در سرمایه‌گذاری برای تعلیم و تربیت محل خود می‌باشد اصولاً یکی از موانع تقویت مبانی اجتماعی و اقتصادی بر پایه دموکراسی در کشورها، کمبود احساس

تعلق در افراد نسبت بامور عمومی و در نتیجه فقدان روحیه همکاری در این زمینه است. این بی میلی و عدم رغبت بشارکت در امور مربوطه بخود نیز موجب می شود که بار دولت و مؤسسات عمومی روز بروز سنگین تر شود. در این قبیل اجتماعات وظیفه مؤسسات عمومی سنگین تر است زیرا باید علاوه بر عمل به وظایف خود در عین حال جنبه ارشادی نیز داشته باشد. هدف دیگر در اجرای این طرح جلوگیری از اتلاف وقت و سرمایه و دادن امکانات بیشتر برای بهره برداری از سرمایه گذاری موجود است هدف دیگر استفاده از کمکهای بخش خصوصی و تمرکز آن می باشد. بطوریکه کمکهای پراکنده و اتفاقی بصورت تمرکزی منظم درآید و مؤسسات آموزشی غیردولتی را همین کمکهای بخش خصوصی اداره کنند مسلم است که همه نقاط کشور از مواهب طبیعی و امکانات اقتصادی و مالی بهره یکسان ندارند و در نتیجه قدرت آنها برای مشارکت در سرمایه گذاری یکسان نخواهد بود و احیاناً عدم تعادل هائی بوجود خواهد آمد ولی محققاً سهمی که از این ببعده در این زمینه از بودجه عمومی بعنوان کمک اختصاص می یابد همچون عامل کنترل کننده ای بکار خواهد رفت و در برنامه توسعه نقاط محروم تر بیشتر مورد نظر خواهد بود.

خصوصیات شوراهای آموزش و پرورش منطقه ای - خصوصیات این شوراها را می توان بصورت زیر خلاصه نمود.

۱- جنبه ارشادی - یکی از خصوصیات این طرح جنبه ارشادی آن است. دولت در اجرای آن قسمت از وظایفی که بعنوان حاکمیت و چه در اجرای آن اعمالی که بعنوان تصدی انجام میدهد يك امر را همیشه در نظر دارد و آن ارشاد و هدایت است. ارشاد برای اینکه بتوان در شکل دادن و تکامل يك جامعه دموکراتیک کمک نمود. متصدیان آموزش و پرورش که مهمترین عامل از نظر پیشرفت

فکری ورشد اجتماعی هستند بمردم این امکان را میدهند که آنان در کارهای جامعه دخالت نموده و درمقابل استفاده از این فرصتها بوظائف خویش هم پی ببرند .

۲- جنبه سازندگی - خصوصیت دوم این طرح جنبه سازندگی آن است. زیرا یکی از عوامل اصلی این طرح بسیج سرمایه‌هاست و از طرفی یکی از نتایج این طرح جلوگیری از اتلاف وقت و سرمایه است همه اینها باعث می‌شود آهنگ توسعه در شهرستانها سریعتر شود و با این ترتیب جنبه سازندگی طرح آموزش و پرورش منطقه‌ای بخوبی جلوه‌گر میشود .

۳- جنبه انقلابی- دیگر از خصوصیات این طرح آنست که جنبه انقلابی دارد . انقلابی بمعنای دگرگون کردن و از بین بردن محدودیتهائی که سابق براین وجود داشته و بوجود آوردن نظام دیگر می‌باشد و بطوریکه ملاحظه می‌شود نظام جدید آموزشی که ثمره انقلاب عظیم اجتماعی و آموزشهاست بمرحله اجرا درآمد ۴- جنبه تکاملی- جنبه تحرك این طرح بسیار زیاد است . با اینکه این طرح ناظر بامور مالی و اداری است نه تنها موجب توسعه کمی می‌شود بلکه اثرات آن با تدابیری که اتخاذ شده در پیشرفت کیفی نیز بسیار زیاد است و نه تنها اجرای آن باعث رکود نمی‌شود بلکه برای خنثی کردن عوامل ترمز کننده در مملکت بوجود آمده است.

۵- جنبه ملی- آخرین خصوصیات این طرح این است که جنبه ملی دارد یعنی بهیچوجه از یک نمونه مشخص خارجی اقتباس نشده و در تدوین این طرح و مشخص نمودن اصول آن کوشش شده خصوصیات ملی و قومی ما حتی الامکان رعایت شده باشد بهمین علت حدود این طرح با هیچیک از طرحهای کشورهای دنیا که سالیان سال امر آموزش و پرورش خود را از مرکزیت خارج ساخته‌اند ، منطبق نیست .

بطور کلی می‌توان اظهار داشت برای تحقق بخشیدن آرمانهای ملی در امر توسعه آموزش و پرورش بنحوی که برای تمام افراد لازم‌التعلیم موجبات تحصیل فراهم شود و بیسوادی از کشور کهن ما رخت بر بندد اگر بسیج سرمایه‌ای نشود و مردم بعنوان يك وظیفه ملی در آن مشارکت نکنند با این آهنگ توسعه موجود به هدف نخواهیم رسید. بنابراین تمام هم‌میهنان ما در این موقع که در سایه تحولات، دگرگونیها و پیشرفتهای شگرفی که در تمام شئون اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور ما حاصل شده و در این زمان که بیش از همه وقت تحرك ملی برای پی‌ریزی يك جامعه مرفه و مترقی تحقق پیدا کرده ریشه‌کن کردن بیسوادی و تحصیل تمام فرزندان این آب و خاک را هم یکی از وظایف ملی خود باید بدانند و برای پشرفت آن از هیچ کمکی کوتاهی نکنند.

اصل سیزدهم

گسترش مالکیت واحدهای صنعتی و تولیدی

اصل سیزدهم انقلاب شاه و ملت که توسعه مالکیت واحدهای صنعتی و تولیدی و سهیم شدن کارگران را در سهام کارخانه‌ها پی‌ریزی کرده نقطه عطفی بر تحولات صنعتی کشور بشمار میرود. این اصل را از دو دیدگاه خاص میتوان مورد بررسی قرار داد. نخست از جهت تأثیر آن در توزیع عادلانه درآمد ملی و دوم از جهت ملی‌گرایی و پیوندهای خونی کارگران با آزادیومی که در آن زیست میکنند. امروز، کارگر ایرانی با محیط کار خود بیگانه نیست و با توانی تازه و ثمربخش فعالیت میکند زیرا دریافته است که بخشی از کارخانه‌ای که در آن کار میکند متعلق باوست و از همین